

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев уз 2/2019

02.10.2019. године

Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца Душка Ковачевића из Новог Сада, чији је пуномоћник Душко Ковачевић, адвокат из Београда, против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, кога заступа Државно правобранилаштво, ради заштите узбуњивача, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж уз 2/19 од 15.05.2019. године, у седници одржаној дана 02.10.2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж уз 2/19 од 15.05.2019. године и пресуда Вишег суда у Новом Саду П уз 2/18 од 21.01.2019. године и предмет ВРАЋА првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П уз 2/18 од 21.01.2019. године, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужена извршила штетну радњу према тужиоцу као узбуњивачу, која се састоји у премештању у безусловну канцеларију, игнорисању на радном месту, одбијању комуникације и издавању послова и радних задатака у складу са радним местом на које је распоређен; да се обавезе тужена да уклони последице штетних радњи према тужиоцу; да забрани туженој да убудуће на описани или слични начин врши штетне радње према тужиоцу; обавезе тужена да тужиоцу исплати на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед повреде части и угледа износ од 100.000,00 динара и на име претрпљеног страха износ од 100.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од пресуђења до исплате; обавезе тужена да о свом трошку објави ову пресуду у дневном листу „Политика“ који се дистрибуира на територији РС и обавезе тужену да тужиоцу накнади трошкове поступка. Обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 28.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж уз 2/19 од 15.05.2019. године, жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и испотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана. У ревизији се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из тачке 12. истог члана која, у смислу члана 407. став 1. ЗПП, не може бити ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен као инспектор у одељењу Криминалистичке полиције за потражну делатност, а у слободно време је обављао и посао секретара Цудо клуба „Безбедност“, који је основан од стране МУП-а. Неколико пута је указивао на неправилности у раду тог клуба. Први пут током августа 2017. године, када је указао да тренер тог клуба самовољно, без сагласности и одобрења управе клуба, у својој организацији води децу која су чланови тог клуба на екскурзије и спортске припреме, при чему клуб нема увид у план активности и финансијске услове организације. Крајем септембра 2017. године тужилац је обавестио надлежне органе о томе да је приликом прегледа видео снимка цудо сале, видео како њему надређени полицијски службеник врши тортуру над ухапшеним лицем кеје лежи на поду и које је везано, док то посматра четворо-петоро људи. Након усмених саопштења, положај тужиоца на радном месту је промењен, утолико што је пред странком обавештен да више није задужен за случај и враћен у канцеларију, распоређен је на послове који обухватају само административне задатке, уместо послова оперативним радом које је раније обављао, остали запослени су почели другачије да га гледају, односно да га избегавају. Крајем септембра - почетком октобра 2017. године премештен је у безусловну канцеларију, када је целокупна група потражне делатности ПУ Нови Сад премештена у другу пословну зграду. Против тужиоца покренут је дисциплински поступак 24.10.2017. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев уз образложење да је тужба поднета неблаговремено, будући да је шестомесечни рок за подношење тужбе који је прописан одредбом члана 23. Закона о заштити узбуњивача протекао, рачунајући од дана последње штетне радње, за коју је тужилац навео да се десила почетком октобра 2017. године, када је премештен у безусловну канцеларију.

Другостепени суд је приликом одлучивања о жалби тужиоца ценио наводе тужиоца да су штетне радње трајног карактера, међутим на становишту је да из изнетих чињеничних навода тужбе не следи континуитет и трајање, односно понављање штетних радњи и након последње о којој се тужилац изјаснио, а то је октобар 2017. године, кад је премештен у безусловну канцеларију. Имао је у виду и радњу покретања дисциплинског поступка, али је нашао да је и од тог датума протекао субјективни рок за подношење тужбе.

Овакво становиште нижестепених судова се за сада не може прихватити.

Одредбом члана 2. тачка 7. Закона о заштити узбуњивача прописано је да је „штетна радња“ свако чињење или нечињење у вези са узбуњивањем којим се узбуњивачу или лицу које има право на заштиту као узбуњивач угрожава или повређује право, односно којим се та лица стављају у неповољнији положај.

Одредбом члана 21. истог закона прописано је да послодавац не сме чинињем или нечинињем да стави узбуњивача у неповољнији положај у вези са узбуњивањем, а нарочито ако се неповољнији положај односи на: напредовање на послу, оцењивање, стицање или губитак звања (тачка 5.); распоређивање или премештај на друго радно место (тачка 12.)

Чланом 23. Закона о заштити узбуњивача прописано је да узбуњивач према коме је предузета штетна радња у вези са узбуњивањем има право на судску заштиту (став 1.). Судска заштита се остварује подношењем тужбе за заштиту у вези са узбуњивањем надлежном суду, у року од шест месеци од дана сазнања за предузету штетну радњу, односно три године од дана када је штетна радња предузета (став 2.).

Сходно цитираним законским одредбама и утврђеном чињеничном стању, Врховни касациони суд је оценио да приликом одлучивања, нижестепени судови због погрешне примене материјалног права нису потпуно утврдили чињеничко стање. Наиме, ревидент основано истиче да приликом одлучивања нижестепени судови нису утврдили да ли он евентуално и даље трпи штетне радње, односно да ли су оне по свом карактеру свршене или трајне, имајући у виду да је покренуо поступак заштите јер га по његовим наводима послодавац шиканира, нема радне задатке и угрожена му је безбедност због извршеног узбуњивања које траје од октобра 2017. године. Из тих навода тужиоца се може закључити да штетна радња није завршена.

Због наведеног правилност примене материјалног права није могла бити испитана, па су нижестепене пресуде морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку је неопходно утврдити да ли тужилац и даље трпи штетне радње, односно да ли су оне по свом карактеру свршене или трајне, с обзиром да је тужилац доставио доказе и учинио вероватним да су према њему предузете штетне радње којима је стављен у неповољнији положај у односу на друге инспекторе (а што је у вези са узбуњивањем) и да те радње и даље трају. Тужени је дужан да, у смислу члана 29. Закона о заштити узбуњивача, докаже да штетне радње према тужиоцу нису биле предузете, односно да су те радње престале и када су престале (обрнуто правило о терету доказивања). Након што поступи по примедбама из овог решења суд ће поново одлучити о тужбеном захтеву.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци пресуде.

Председник већа - судија
Љубица Милутиновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић